

Dosarul nr. 2ra-1615/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (judecătorul: M. Murguleț)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: N. Budăi, V. Mihaila, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

03 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolai Petrușca,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă Nicolai Petrușca
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu
privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul declarat de Nicolai Petrușca, casată hotărârea din 17 martie 2017 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre,

constată:

La 28 noiembrie 2016, Nicolai Petrușca a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu
privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, conform art.190, alin.(5) Cod penal în privința
administratorului SRL „R&R”, Alexandrei Rojic a fost pornită cauza penală în care
Petrușca Nicolai a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și civilă.

Prin încheierea din 13 iulie 2010 a judecătorului de instrucție, a fost admis
demersul procurorului și s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile imobile și
mobile, ce aparțineau SRL „R&R”, pentru asigurarea acțiunii civile.

Prin încheierea din 11 martie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost
admisă parțial cererea inculpatei Alexandra Rojic, fiind dispusă anularea încheierii
din 13 iulie 2010 și sechestrului aplicat pe bunurile imobile, care aparțineau
Alexandrei Rojic și SRL „R&R”.

A mai indicat, că prin decizia din 05 iulie 2011 a Curții Supreme de Justiție,
încheierea privind ridicarea sechestrului a fost anulată.

Prin hotărârea din 29 iunie 2012 a Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii și hotărârea din 23 octombrie 2012 al Consiliului Superior
al Magistraturii, prin care a fost recunoscut judecătorul vinovat de comiterea abaterii
disciplinare, la fel se atestă ilegalitatea încheierii privind ridicarea sechestrului.

Reclamantul a menționat că, în urma anulării măsurilor de asigurare, Alexandra Rojic a înstrăinat bunurile, iar acțiunile civile ale părților vătămate au rămas neexecutate până în prezent.

A susținut că prin acțiunile ilegale ale instanței de judecată, care a dispus anularea încheierii cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, i-a fost cauzat prejudiciul material și moral.

Reclamantul Nicolai Petrușca a precizat, că i-au fost cauzate suferințe psihice, fizice și morale, mai mult, i-a fost limitat dreptul la un trai decent la bătrânețe, iar din cauza acțiunilor ilegale ale instanței de judecată a fost privat de dreptul la un proces echitabil, drept prevăzut de art.6 din CEDO, totodată i-au fost încălcate și drepturile prevăzute de art.19 Cod de procedură penală, art.20 din Constituția Republicii Moldova și art.1 al Protocolului nr.1 din Convenția Europeană.

Referitor la repunerea în termen de exercitare a dreptului la acțiune, a susținut, că prin hotărârea nr.23/7 din 29 iunie 2012 a Colegiului Disciplinar, menținută prin hotărârea nr.658/32 din 23 octombrie 2012 al Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorului Judecătorei Centru, mun. Chișinău, care a emis încheierea din 11 martie 2011 privind anularea măsurilor de asigurare, i-a fost aplicată sancțiune disciplinară, despre care a aflat în anul 2016.

A solicitat reclamantul Nicolai Petrușca, repunerea în termenul de exercitare a dreptului la acțiune, repararea prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei, încasarea prejudiciului material în sumă de 74 579,40 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 05 decembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, s-a refuzat în primirea capătului de cerere privind încasarea prejudiciului cauzat din contul judecătorului Angelei Catană, care a devenit irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea lui Nicolai Petrușca privind repunerea în termenul de exercitare a dreptului la acțiune, s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Nicolai Petrușca împotriva Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Nicolai Petrușca a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 07 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Nicolai Petrușca, menținută hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

La 20 decembrie 2017, Nicolai Petrușca a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia.

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Nicolai Petrușca, casată decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Rejudecând cauza, prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Nicolai Petrușca, casată hotărârea din 17 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și respinsă din lipsa de temei cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Petrușca împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În susținerea poziției sale instanța de apel a menționat că instanța de fond eronat a aplicat normele de drept material, iar concluziile expuse nu corespund circumstanțelor cauzei confirmate prin probele anexate.

Totodată, instanța de apel a reținut, că Nicolai Petrușca nu deține calitatea de a-și valorifica drepturile sale la acțiune în temeiul prevăzut de prevederile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece nu a fost tras la răspundere penală, deci nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.3 și art.6 din Legea nr.1545 și nici din art.1405 Cod civil, or, condiția obligatorie pentru repararea pretinsului prejudiciu este tragerea ilicită la răspundere penală.

Nefiind de acord cu decizia din 17 mai 2018 a instanței de apel, la 11 iunie 2018, Nicolai Petrușca a contestat-o cu recurs.

În motivarea recursului recurentului a indicat că instanțele de judecată au emis hotărârile în mod arbitrar cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanțele de judecată nu s-au expus în fond asupra pretențiilor înaintate.

Nicolai Petrușca a susținut, că faptul aplicării sancțiunii judecătorului A.Catana a servit temei pentru adresarea lui în instanța de judecată cu cerințele în cauza și despre aceste evenimente el a aflat doar la 05 august 2016, iar în această situație termenul de prescripție nu este omis.

A indicat că, în ședința de judecată a instanței de apel cererea a fost respinsă din motivul lipsei cadrului legal, însă, prin decizia din 17 mai 2018 Curtea de Apel Chișinău a motivat respingerea cererii, în lipsa de temei, care prevede înaintarea acestor cerințe.

Recurentul a solicitat, casarea parțială a deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii cererii privind încasarea datoriei, prejudiciului moral, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral, și corectarea erorii strecurate.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 17 mai 2018 (f.d. 6, 9-22 vol.II), fiind expediată în adresa părților la 18 iunie 2018 ce se atestă prin scrisoare de însoțire nr.6871 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 23 vol.II), însă, confirmarea privind recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că Nicolai Petrușca s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 iunie 2018, în termen (f.d. 25 vol. II).

Examinând temeiurile recursului declarat în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care

instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară.

Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține, că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice,

respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolai Petrușca este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, iar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nicolai Petrușca, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de Nicolai Petrușca, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean